

EKSAMEN HØKON1201 – Bedriftsøkonomi 1

16. april 2010

Varighet: 3 timer

Tillatt hjelpemiddel: kalkulator, type Citizen SR-270X

Husk å begrunne svarene dine og å vise alle mellomregninger.

Det blir lagt vekt på god forståelse når endelig karakter settes.

OPPGAVE 1 (20 %).

- a) Er anskaffelsen av maskiner en kostnad, utgift eller ingen av delene?
- b) Hvilken avskrivningsmetode er bedriften pålagt å bruke i skatteregnskapet? Forklar kort prinsippet for denne metoden.
- c) Vil bedrifter med en høy etisk standard gjøre det bedre økonomisk enn bedrifter med lav etisk standard? Tror du det er forskjell på om vi vurderer dette på kort eller lang sikt?
- d) Hva er forskjellen på soliditet og likviditet?
- e) Hvorfor er gjenanskaffelsesverdi normalt et bedre prinsipp i driftsregnskapet enn anskaffelseskost?
- f) Et foretak kan velge mellom mange ulike juridiske organisasjonsformer.
 - i. Vurdert ut fra antall registrerte foretak, hvilke to juridiske organisasjonsformer er de vanligste i Norge?
 - ii. Hvilke faktorer kan være viktige for et foretaks valg av juridisk organisasjonsform?
- g) Hvilke av de følgende postene påvirker IKKE bedriftens driftsresultat?
 - 1) Feriepenger
 - 2) Renteinntekter
 - 3) Salgsinntekter
 - 4) Lønn
 - 5) Rentekostnader
 - 6) Arbeidsgiveravgift
 - 7) Avskrivninger
 - 8) Tap på fordringer
 - 9) Skatt

OPPGAVE 2 (25 %)

- a) Burgerkongen AS har eksperimentert med prisene sine i det siste. Da de økte prisen på MegaBurger med 30 % falt salgsvolumet med 10 %.

Basert på dette, hva er priselastisiteten til Burgerkongen?

- b) Vi har i periode 1 kjøpt inn råvarer for kr 113 000. Det var råvarer på lager ved periodens begynnelse for kr 7 000, mens verdien av beholdningen ved periodens slutt var kr 9 000. I periode 2 kjøpte man inn for kr 90 000, og råvarekostnaden utgjorde kr 85 000.

Beregn råvarekostnaden i periode 1.

- c) En intern avdeling sliter med lønnsomheten og opererer med et underskudd på kr 300 000. Avdelingen blir belastet med kalkulatorisk husleie på kr 600 000 per år til eiendomsdivisjonen. Bygningen de benytter har en bokført verdi på kr 5 000 000.

Konsernet forlanger en avkastning på 10 % på investerte midler, og bygningen antas å ha en levetid på 20 år. Salgsverdien for bygningen er for tiden langt lavere enn bokført verdi på grunn av et trykket marked for denne typen bygg, og salg er helt uaktuelt. Man regner ikke med å kunne leie ut bygget til andre på to-tre år dersom avdelingen nedlegges, siden det er mange ledige lokaler i området.

Hvilken kostnad bør avdelingen belastes med for bruken av bygningen?

- d) En virksomhet har en egenkapital på kr 900 000, kortsiktig gjeld på kr 500 000, langsiktig gjeld på kr 400 000 og anleggsmidler for kr 1 100 000.

- i. Hva beløper omløpsmidlene seg til?
- ii. Beregn virksomhetens egenkapitalprosent. Forklar hva som ligger i dette nøkkeltallet.

- e) Kringlehuset AS har årlige faste kostnader på kr 2.000.000 og en dekningsgrad på 37%. Styret har satt et overskudd på kr 1.700.000 som mål for 2009.

Hva må salget være dersom Kringlehuset skal nå dette målet?

OPPGAVE 3 (15 %)

Prios AS produserer to produkter ved hjelp av samme produksjonsutstyr:
Andebryst og Kyllingbryst.

Foretakets salgsinntekter er kr 5 000 000 fra Andebryst og kr 4 500 000 fra Kyllingbryst. Vi ser her bort fra merverdiavgift. Kostnadsstrukturen er som følger:

	<u>Andebryst</u>	<u>Kyllingbryst</u>
Variable kostnader	kr 3 750 000	kr 2 500 000
<u>Faste kostnader</u>	<u>kr 1 500 000</u>	<u>kr 1 000 000</u>
<u>Selvkost</u>	<u>kr 5 250 000</u>	<u>kr 3 500 000</u>

Hva er effekten på den totale fortjenesten til Prios ved å legge ned produksjonen av Andebryst?

OPPGAVE 4 (40 %) (fra arbeidsboka)

I den følgende oppgaven antar vi at det ikke blir delt ut utbytte i perioden.
I tillegg ser vi bort fra skatt på foretakets overskudd når vi gjennomfører posteringene.
Mva. sats brukt i oppgaven er 25 %

a) Gjennomfør regnskapsregistreringen av de 16 transaksjonene under.

Du får utlevert et eget ark med tabell som skal fylles ut og leveres inn som svar på oppgave 4a. I selve oppgaveteksten under står det en kopi av denne tabellen som du kan bruke til å kladde på dersom det er behov for det.

1. Innkjøp på kreditt, kr 27 500 inklusive mva.
2. Solgt på kreditt, kr 125 000 inklusive mva.
3. Vareforbruk til salget foran, kr 60 000.
4. Kreditnota til kunde, kr 25 000 inklusive mva.
5. Kunde gjort opp faktura og kreditnota (post 2+ post 4). Betalt til kassekredittkonto.
6. Betalt leverandør kr 12 500. Fakturaen med mva. er registrert. Pengene tas fra bankkonto.
7. Kundefordring på kr 30 000 inkl. mva. er tapt.
8. Betalt leverandørfaktura med kr 98 000 fra bankkontoen for en faktura på kr 100 000 inkl. mva. Trukket 2 % kontantrabatt ved betalingen.
9. Lønn kr 120 000 – skattetrekk kr 36 000 utbetalt fra banken.
Registrer lønn + skattetrekk.
10. Skattetrekk overført fra vanlig bankkonto til egen skattetrekkkonto i banken. Ligger her under Diverse omløpsmidler.
11. Arbeidsgiveravgift på lønnen, kr 16 920.
12. Feriepenger opptjent på lønnen i post 10, kr 14 400.
13. Arbeidsgiveravgift på feriepenger opptjent foran, kr 2 030.
14. Langsiktig lån kr 300 000 utbetalt til kassekreditt.
15. Anskaffet og betalt varebil til kr 375 000, inkl. mva. Betalt fra kassekreditten.
16. Årets avskrivninger kr 250 000

	Eiendeler			Egenkapital og gjeld					
	Anleggs- midler	Diverse omløpsm.	Bank	EK 1.1 + innbet. d.å.	Årets resultat	Langs. gjeld	Skyldig mva. netto	Kasse- kreditt	Diverse korts. gjeld
Hittil	2 950 000	632 000	430 500	950 000	905 750	1 050 000	310 500	383 100	413 150
1									
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									
11									
12									
13									
14									
15									
16									
Sum									

- b) Hvor mye økte egenkapitalen i løpet av året når vi forutsetter at det ikke er innbetalt noe fra eierne og det heller ikke skal betales utbytte.
- c) I post 5 betaler en kunde en faktura. Dette reduserer kundefordringene gruppert under diverse omløpsmidler. Men hvorfor er motposten på kassekreditten med minus, og ikke med pluss?
- d) Hva er summen av lønnskostnader, inklusive sosiale kostnader, vi har registrert gjennom bilagene 1–16?
- e) Vil betalingen av skattetrekket belaste bedriftens likviditet når det må betales 15 dager etter terminens utløp?
- f) Ved bilag 7 registrerte vi et tap på fordringer med kr 30 000. Hvor mye forverret dette bedriftens resultat i perioden?
- g) Ved bilag 8 fikk bedriften en kontantrabatt på kr 2 000. Hvor mye forbedret dette periodens resultat i forhold til om man ikke hadde benyttet seg av denne muligheten?
- h) Postene 11–13 medførte en resultatforverring ved at de inneholdt kostnader for perioden. Men medførte disse kostnadene noen utbetaling, eventuelt når kommer disse?
- i) Hva var bruttofortjenesten i kr og i % på salget omhandlet i postene 2 og 3?